



Sihtasutus Võrumaa Arenduskesku
Jüri tn 12
Võru linn
65605, Võru maakond

10.12.2024 nr 11.3-1/24/1879

OTSUS finantskorrektsiooni tegemise ja taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood 70007340, edaspidi *rakendusüksus*) teeb meetme „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ raames otsuse Sihtasutuse Võrumaa Arenduskeskuse projektis „Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine“ (nr 2021-2027.5.02.23-0204; edaspidi *projekt*).

Rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja partner Võru Linnavalitsus (registrikood 75019980; edaspidi *partner* või *hankija*) ei ole projektiga seotud riigihanke „Tartu tn 25 hoone ruumide rekonstrueerimise projekteerimistööd“ (edaspidi *eelprojekti riigihange*) läbiviimisel järginud riigihangete seaduses¹ (edaspidi *RHS*) sätestatud nõudeid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumistega seotud kulude osas finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 6 579 eurot (sh käibemaks)**.

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 28, Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“² (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 punkt 2, § 35 lg 1, § 36, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 22 lg 3 punkt 2, riigihalduse ministri 19.12.2022 määruse nr 65 „Toetuse andmise tingimused ja kord meetmes „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“ (edaspidi *meetme määrus*) § 32, toetuse rahuldamise otsus punkt 10.4 (edaspidi *TRO*), samuti projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi *KD*) ja toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

¹ Kuni 14.01.2023 kehtinud redaktsioon.

² Alates 12.08.2024 kehtiv redaktsioon.

Meetme määruse § 27 lg 3 sätestab, et partner peab täitma ühendmääruse § 10 lg-s 2 sätestatud kohustusi. ÜM2022 § 10 lg 2 kohaselt peab partner täitma §-s 11 nimetatud toetuse saaja kohustusi seoses hankimisega. ÜM2022 §-s 11 on sätestatud kohustused, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Võru Linnavalitsus on avaliku sektori hankija RHS § 5 lg 2 p 2 tähenduses ja on kohustatud seega läbi viima riigihanke, järgides RHSis sätestatud korda.

1. Riigihankes tuvastatud rikkumine

Partner viis läbi eelprojekti riigihanke, mille hanketeade avaldati partneri kodulehel 14.11.2022 pakkumuste esitamise tähtajaga 24.11.2022 kell 10. Nimetatud tähtajaks esitati kolm pakkumust. Hankija tunnistas edukaks Kirde Projekt OÜ (12359092) pakkumuse ja sõlmis 27.12.2022 töövõtulepingu nr 1214 (edaspidi *hankeleping*) maksumusega 25 800 eurot (käibemaksuga) tööde teostamise tähtajaga 01.02.2023.

Rakendusüksus tuvastas riigihanke nr 270837 „Kood/Võru programmeerimiskooli projekteerimine“ õiguspärase läbiviimise kontrollimisel, et riigihankele nr 270837 eelnenud eelprojekti riigihange on summeeritav riigihankega nr 270837, kuid eelprojekti riigihanke korraldamisel ei ole riigihanke nr 270837 eeldatava maksumusega arvestatud ega kohaldatud mõlema riigihanke summeeritud eeldatavale maksumusele vastavaid menetlusreegleid.

1.1. Rikkumise asjaolud

Partner viis läbi 14.11.2022 eelprojekti riigihanke avaldades hanketeate Võru Linnavalitsuse kodulehel hangete rubriigis. Hanketeates ega muudes eelprojekti riigihanke alusdokumentides ei ole märgitud hanke eeldatavat maksumust. Samuti pole planeeritav eelprojekti riigihange kajastatud partneri 2022. aasta hankeplaanis. Sõlmitud hankelepingu maksumus on käibemaksuta 21 500 eurot.

05.10.2023 avaldas partner riigihangete registris (edaspidi *RHR*) hanketeate avatud hankemenetlusena riigihanke nr 270837 „Kood/Võru programmeerimiskooli projekteerimine“ läbiviimiseks, mille eeldatav maksumus oli 80 000 eurot (käibemaksuta).

Rakendusüksuse hinnangul oleks partner pidanud tulenevalt RHS § 23 lg 2 punktist 1 ja § 28 lõikest 1 ja 2 eelprojekti riigihanke läbi viima samuti avatud hankemenetlusena, kuna nii selle kui ka riigihanke nr 270837 maksumused summeeritult ületavad riigihanke piirmäära. Eelprojekti tellimiseks on aga läbi viidud alla lihthanke piirmäära jääv riigihange.

Partner on rikkunud eelprojekti riigihanke korraldamisel RHS § 28 lg-t 1 ja 2 ja seeläbi rikkus ka RHS § 3 punkt 3 riigihanke korraldamise üldpõhimõtet.

1.2. Toetuse saaja partneri selgitused

Partner selgitas, et hankija ei tellinud ega saanudki tellida eelprojekti avatud hankemenetlusena, sest hankijal puudus eelprojekti tellimisel teadmine edasiste hankevõimaluste esinemise kohta. Lisades, et tegemist oli eeltegevusega selleks, et olla tehnilises valmiduses rahastuse saamiseks mõnest tulevikus avanevast toetusmeetmest ehk läbi viidud hankemenetlusele eelduslikult ei oleks järgnenud järgmist menetlust.

Partner leiab, et hankija saab ja peabki oma tegevusi hindama hetkeolukorras teada oleva informatsiooni põhjal.

Partneri hinnangul: „*RHSi alusel on hankelepingu täitmine enam kui ühe lepingu sõlmimisega erinevatel aegadel õigusvastane ainult siis, kui hankija ei ole eeldatava maksumuse arvutamisel liitnud lepingute maksumusi, mille aluseks olevad tööd kuuluksid kokku. Oleme eelnevalt juba*

selgitanud, et eelprojekti koostamiseks teenuse tellimise ajahetkel ei olnud teada ja võimalik mõne teise või teist liiki lepingu sõlmimine. Seetõttu on alust asuda seisukohale, et RHS § 28 lg 2 viidatud keeld antud juhul ei kohaldu.

Kuna hankija leidis toetusmeetme ja rahastusvõimaluse, siis selle olukorra saabumisel (rahastusotsus) liitis hankija projekteerimiste eeldatavad summad kokku ning valis kohase menetlusliigi. Tegemist on hoopis peegelpildiga ja kohaldub RHS § 28 lg 1.

Eeltoodust tulenevalt jääme seisukohale, et oleme hankijana käitunud igati õiguspäraselt ja tavapäraselt rahastusprogrammide avanemise tsüklilisust/ennustamatust arvestades.“

Partner selgitas hankija eesmärgi: „Tartu 25 pangahoonesse uusi funktsioone kavandades soovisime esmalt saada selgust nende ehitustehnilise teostatavuse kohta, analüüsida arhitektuursete ja tehniliste lahenduste ökonoomsust ning selgitada välja peamised ehitusmahud. Sellele eesmärgile vastab eelprojekti mahus tellitav ehitusprojekt täielikult ja nii valis hankija hankemenetluse liigi (alla lihthanke piirmäära jääv hange), millele ei pidanud eelduslikult järgnema järgmist menetlust.

Kinnitame uuesti, et hankijal puudus reaalne kavatsus, aga ka vajadus edasiste projekteerimistööde tegemiseks, sest objekti edasine staatus oli lahtine. Hankija ei saanud ette teada, kas või millal projektlahendusega seotud tööd jätkuvad.

Hankija peab oma tegevusi ja rahalisi ressursse hindama hetkeolukorras teada oleva info põhjal. Leiame, et antud asjaoludel oli eelprojekti tellimine alla lihthanke piirmäära jääva hankemenetluse tingimusi kohaldades raha säästlik kasutamine. Eelprojekti mahus töö tellimine avatud hankemenetlusena n-ö igaks juhuks ei saa olla hankija kohustus, kui ta menetlusreeglite kohaldamisel võtab aluseks kohustuslikud piirmäärad. Lisaks, fakt on, et kooskõlas RHS-iga korraldaksime hanke linnavalitsuse hankekorra kohaselt maksimaalse avatuse põhimõttel ja konkurentsi kuidagi piiramata. Detailne info selle hanke läbiviimise kohta on teile varem esitatud. Siinkohal tuleb välja tuua teine oluline kaalutlus valitud menetlusliigi osas, lähtusime teadaolevast keskmisele turuhinnale vastavast hinnatasemest, mis hanke alustamise ajal eksisteeris. Oleme kirjeldanud, mida hankijana tegime selleks, et tellitava teenuse maksumust adekvaatselt eelhinnata. Edukaks osutus pakkumus, mille maksumus oli alla lihthanke piirmäära (nagu ka järgmine vastavaks tunnistatud pakkumus). See põhjendab menetlusliigi sobivust ning kinnitab, et hankija ei ole eeldatava maksumuse määramisel eksinud.

Jääb arusaamatuks, kuidas olete eelpoolseid hankija selgitusi, tegelikku vajadust ning tellitava töö iseloomu arvesse võttes jõudnud järeldusele ja saate otsustada, et tegemist on olnud vale menetlusliigiga ehk sisuliselt hanke kunstliku tükeldamisega, kui sellist tahtlust ei ole olnud.“

1.3. Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

Rakendusüksuse hinnangul ei muuda partneri selgitused käesoleva rikkumise asjaolusid ega järeldusi ning ei anna alust finantskorrektsioonist loobumiseks.

Tulenevalt RHS § 23 lg 2 punktist 1 tuleb riigihanke eeldatava maksumuse hulka arvestada hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades muu hulgas hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamisi.

RHS § 28 lõike 2 kohaselt ei või hankija jaotada riigihanget osadeks eesmärgiga eirata RHS-is riigihanke teostamiseks kehtestatud korda või nõudeid, eriti kui hankelepingu esemeks on funktsionaalselt koos toimivad või sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud asjad, teenused või ehitustööd.

RHS § 28 lõike 1 kohaselt võib hankija riigihanke osadeks jaotada ja osta asju ning tellida teenuseid või ehitustöid eraldi, kui ta kohaldab iga osa kohta hankelepingu sõlmimisele kõigi osade summeeritud eeldatava maksumusega hankelepingu sõlmimise korda.

RHS § 3 kohaselt kohustub hankija järgima riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, sh punkti 3 kohaselt tuleb tagada konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel.

Rakendusüksus selgitab, et RHS § 28 lõike 2 järgi tuleb ühe riigihankena käsitada eelkõige selliste teenuste tellimist, mis on funktsionaalselt koos toimivad või on vajalikud sama eesmärgi saavutamiseks. Arvestades asjaolu, et eelprojekt oli aluseks riigihanke nr 270837 objektiks olevale ehitusprojektile, siis on tegemist funktsionaalselt koostoimivate teenustega. Samuti kuna eelprojekt ja hiljem selle alusel koostatud ehitusprojekt olid vajalikud ühe ja sama hoone rekonstrueerimiseks, siis on neil ka ühine eesmärk. Tulenevalt Euroopa Kohtu praktikast käsitletakse ühe riigihankena teenuseid, millel on ühtne majanduslik ja tehniline funktsioon, sealjuures on käsitanud Euroopa Kohus ühtse majandusliku ja tehnilise funktsiooniga teenustena selliseid projekteerimisteenuseid, mida telliti sama hoone, kuid selle erinevate osade renoveerimiseks³. Antud juhul on tegemist projekteerimisteenustega sama hoone samadele rekonstrueerimistöödele, mistõttu on ka Euroopa Kohtu käsitluse kohaselt tegemist ühe riigihankega.

Projekti rahastamise otsus on küll kuupäevaga 16.02.2024, aga teadmine sellest toetusmeetmest oli potentsiaalsetel taotlejatel juba vähemalt 2022. aastal ja enne meetme määruse vastuvõtmist. Uue perioodi eurotoetuste infopäev toimus 30.09.2022.

Lisaks on eelprojekti riigihanke alusdokumendis „Tehnilise kirjeldus“ punktis 4 mainitud: „*Tellijä eesmärgiks on objektiks olemasoleva muinsuskaitse all oleva endise pangahoone ruumide rekonstrueerimine kohandades need KOOD Võru tegevuseks sobilikuks. Haridusvõimaluste mitmekesistamine maakonnas, sh kutse- ja rakenduskõrghariduse võimalused, tehnoloogiakooli kood/Jõhvi filiaali rajamine Võru linna. Kood Võru kooli funktsiooni põhimõte saab olema analoogne Kood Jõhvile – programmeerimiskool, mis on loodud igas vanuses täiskasvanutele, kes otsivad enesearendamise või ümberõppe võimalusi.*“

Toetuse saaja Võru maakonna arengustrateegia 2035+ punkt 4.5 sisaldab Võru maakonna prioriteetset koostööteemat 2022+ nagu haridusvõimaluste mitmekesistamine maakonnas, sh kutse- ja rakenduskõrghariduse võimalused, tehnoloogiakooli kood/Jõhvi filiaali rajamine Võru linna. Eelnimetatud arengustrateegia lisa 3 „Võru maakonna arengustrateegia-tegevuskava-2022-2026“ punktis 2.5.21 on kajastatud aastatel 2022-2024 MTÜ Tuleviku Tehnoloogiaharidus (Kood/Jõhvi) filiaali tarbeks ruumide kohandamine (nt Tartu 25) ning tegevuse käivitamise toetamine ja punktis 9.1 Tehnoloogiakool kood/Jõhvi filiaali rajamine Võru perioodil 2022-2026+.

Seega eelnimetatud kooli tegevuseks vajalike ruumide korrastamine oli 2022-2026 strateegia tegevuskavas otsesõnu nimetatud, sealjuures oli rahastusallikateks lisaks toetusmeetmetele ka kohaliku omavalitsuse ja erasektori allikad. Partneri väited, et hankijal puudus eelprojekti tellimisel teadmine edasiste hankevõimaluste esinemise kohta ja puudus reaalne kavatsus, aga ka vajadus edasiste projekteerimistööde tegemiseks, sest objekti edasine staatus oli lahtine, ei ole põhjendatud. Nii toetuse saaja kui ka partner olid teadlikud konkreetsest tulevikus avanevast toetusmeetmest, millest lähtudes viidi läbi kõnealune eelprojekti riigihange ja millele ka eelduslikult pidi järgnema ehitusprojekti riigihange.

Kronoloogia:

- Uue perioodi eurotoetuste infopäev toimus 30.09.2022;
- partner avaldas eelprojekti hanketeate 14.11.2022;
- eelprojekti hankeleping sõlmiti 27.12.2022 tähtajaga 01.02.2023;
- Võru maakonna arengustrateegia 2035+ on heaks kiidetud Antsla, Rõuge, Võru ja Setomaa vallavolikogu ning Võru linnavolikogu määrustega perioodil 21.03.-03.05.2023;

³ Euroopa Kohtu otsus nr C-574/10 (Euroopa Komisjon vs Saksamaa Liitvabariik)

- kõnealuse projekti rahastamise taotluse sisestamist alustas toetuse saaja 21.08.2023;
- Kood/Võru programmeerimiskooli projekteerimise hanke nr 270837 hanketeade avaldati 05.10.2023 ja hankeleping sõlmiti 25.01.2024.
- kõnealuse projekti taotluse rahuldamise otsus on allkirjastatud 16.02.2024.

Partner annab oma selgitustes korduvalt mõista, et eelprojekti puhul oli tegemist eeltegevusega, et olla tehnilises valmiduses rahastuse saamiseks mõnest tulevikus avanevast toetusmeetmest ehk läbi viidud hankemenetlusele eelduslikult ei oleks järgnenud järgmist menetlust. Jälgides eeltoodud kronoloogiat, siis on ilmselge, et partner planeeris eelprojektiga edasi minna olenemata projekti taotluse rahastamise otsusest, sest Võru maakonna arengustrateegia 2035+ sisaldas kõnealuseid tegevusi, projekteerimise hanke nr 270837 hanketeade ja hankelepingu sõlmimine toimus enne taotluse rahastamise positiivse otsuse saamist. Seega ei leia partneri väited kinnitust, nagu toetuse saaja või partner ei oleks juba eelprojekti riigihanke ajal planeerinud järgmist hankemenetlust.

Lähtuvalt RHS § 23 lg 2 punktist 1 tulenevatest nõuetest riigihanke eeldatava maksumuse määramisel lasub hankijal hoolsuskohustus kõik oma tellitavad teenused läbi mõelda, võttes sealjuures arvesse kõiki võimalikke tulevikus tellitavaid sama eesmärgi saavutamiseks vajalikke teenuseid ja lähtuvalt sellest valida õige hankelepingu sõlmimise kord teenuste tellimiseks. Nii toetuse saajale kui ka partnerile oli ette teada planeeritav eesmärk Tehnoloogiakool kood/Jõhvi filiaali rajamine Võrru perioodil 2022-2026+, kui ka see, et eesmärgi saavutamiseks on vajalik ehitusprojekt, mille staadiumiteks on nii eelprojekt kui ka põhiprojekt, mis on funktsionaalselt koos toimivad ja sama eesmärgi saavutamiseks vajalikud teenused.

Lähtuvalt eelpool toodust on rakendusüksuse hinnangul toetuse saaja rikkunud RHS § 28 lõiget 1 ja 2, jaotades riigihanke osadeks olukorras, kus tegemist on funktsionaalselt koostoimivate ja sama eesmärgi saavutamiseks vajalike teenustega ning jättes eelprojekti riigihanke puhul kohaldamata mõlema riigihanke osade summeeritud eeldatavale maksumusele vastava hankelepingu sõlmimise korra. Kuna eelprojekti riigihanke ja riigihanke nr 270837 eeldatavad maksumused kokku ületavad riigihanke piirmäära, siis tulnuks mõlema riigihanke puhul viia läbi hankemenetlus RHS 2. peatükis sätestatud korda järgides.

Rakendusüksuse hinnangul on eelkirjeldatud rikkumine toonud omakorda kaasa ka RHS § 3 punktis 3 toodud riigihanke korraldamise üldpõhimõtte riive, kuna eelprojekti riigihanget on läbiviidud riigihangete registri väliselt, mistõttu ei ole konkurentsi efektiivselt ära kasutatud.

Arvestades eelprojekti riigihanke ja riigihanke nr 270837 eeldatavaid maksumusi, ei ole võimalik käsitleda kummagi riigihanke korraldamist ka kui RHS § 28 lõikes 3 sätestatud väikeste osade erandina, kuna mõlema riigihanke eeldatavad maksumused kokku (eelprojekti tegelik maksumus 21 500 eurot⁴ + ehitusprojekti eeldatav maksumus 80 000 eurot) on 101 500 eurot ja sellest 20 protsenti on 20 300 eurot, eelprojekti tegelik maksumus aga ületab väikeste osade erandi kasutamise lubatud piirmäära.

Kokkuvõttes leiab rakendusüksus, et partner rikkus RHS § 3 punkti 3 ja § 28 lõikeid 1 ja 2. Sellest tulenevalt ei ole partner täitnud ka ÜM2022 § 11 lõikest 1 ja TRO punktist 10.4 tulenevat kohustust järgida RHS-i.

1.4. Rikkumisele kohalduv finantskorrektsiooni määr 25%

ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

⁴ Kuna hankija ei osanud eelprojekti täpset eeldatavat maksumust öelda, v.a seda, et eelduslikult pidi see jääma alla 30 000 euro, siis on väikeste osade erandi protsendi arvutamisel arvesse võetud eelprojekti tegelikku maksumust.

ÜM2022 § 35 lg 1 sätestab, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui ÜM2022 on sätestatud teisiti.

ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁹.

Otsuse punktis 1.1 käsitletud RHS-i rikkumise osas esinevad ÜM2014 § 22 lg 3 punktis 2 nimetatud asjaolud, mille kohaselt kohaldatakse hankelepingu väärtusele 25-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui riigihanke piirmääraga võrdse või seda ületava, kuid riigihanke rahvusvahelisest piirmäärast väiksema eeldatava kogumaksumusega hankelepingu korral riigihanke osadeks jaotamisel eraldi riigihangeteks on rikutud riigihangete seaduse §-s 28 sätestatud tingimusi. Sama paragrahvi lõike 4 alusel võib kohaldada hankelepingule kümneprotsendilist finantskorrektsiooni määra, kui vähemalt hanketeade on avaldatud riigihangete registris. Eeltoodud sätet kõnealuse juhtumi puhul pole võimalik rakendada, sest eelprojekti riigihangete on läbi viidud partneri kodulehel, mitte riigihangete registris. Seega üldjuhul kohaldub otsuse punktis 1.1. kirjeldatud rikkumise koosseisule vastavale rikkumisele 25%-iline finantskorrektsioon.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060⁵ (edaspidi ühissätete määrus) artikli 103 lõike 1 koosmõjus ühissätete määruse selgituste punktiga 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada automaatselt ÜM2014-s vastavale rikkumise koosseisule ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014s kirjeldatud rikkumise koosseisuga selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määra väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine.

ÜM2014 § 21 lg 1¹ punkt 3 sätestab, kui §-des 22–22⁷ nimetatud rikkumise puhul esineb rikkumist kergendav asjaolu ning rikkumise finantsmõju Euroopa Liidu eelarvele saab pidada vähetähtsaks, kuid see ei ole välistatud, võib ettenähtud 25-protsendilisele finantskorrektsiooni määrale erandina kohaldada 10- või 5-protsendilist määra. Seega peab rakendusüksus eelkõige hindama, kas antud juhul esinevad sellised rikkumist kergendavad ja finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 25%-line finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada 10% või 5%.

Olukorras, kus ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 3 toodud finantskorrektsiooni määrad ei ole proportsionaalsed, peab rakendusüksus tulenevalt proportsionaalsuse põhimõttest täiendavalt hindama ka seda, kas esinevad sellised erandlikud asjaolud, mille tõttu võiks lugeda proportsionaalseks ka mõnda muud 25%-st madalamat finantskorrektsiooni määra.

Rakendusüksus on hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid üksikasjalikult ning on seisukohal, et ei esine selliseid asjaolusid, mis eristaksid käesolevat rikkumist ÜM2014 § 22 lg 3 punktis 2 kirjeldatud samalaadsest rikkumisest, mistõttu ei kohaldu ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 3 toodud määrad ega muud 25%-st madalamad finantskorrektsiooni määrad. Partner oli eelprojekti riigihanke läbiviimisel teadlik edaspidisest ehitusprojekti hankimise vajadusest ja kuna hanget planeeriti finantseerida ka muudest rahastusallikatest kui toetusest, siis ei sõltunud hanke

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

läbiviimine toetuse andmise otsusest. Seega ei saa partneri ebakindlust ehitusprojekti riigihanke toimumise kohta käsitleda kui rikkumise kergendavat asjaolu. Rakendusüksus on arvamusel, et isegi kui partneril oli kahtlus ehitusprojekti riigihanke rahastamise või täpsema toimumise aja küsimuses, siis võinuks ta sellest hoolimata korraldada riigihanke kooskõlas § 28 lõigetega 1 ja 2. Samuti ei saa rakendusüksus arvestada partneri esitatud väidet, et peale rahastusotsust liitis partner projekteerimiste eeldatavad summad kokku ning valis kohase menetlusliigi. Kuivõrd ehitusprojekti riigihange korraldati enne rahastusotsust ning avatud hankemenetluse pidi partner korraldama sõltumata eelprojekti riigihanke maksumusest, kuna ehitusprojekti riigihanke enda eeldatav maksumus iseenesest juba ületas riigihanke piirmäära.

Ka võimaliku finantsmõju osas leiab rakendusüksus, et on väga tõenäoline, et kui partner oleks korraldanud eelprojekti riigihanke avatud hankemenetlusena, siis oleks võinud pakkujate ring olla oluliselt laiem ja valituks osutunud pakkumus seetõttu ka soodsam. Sellele viitab asjaolu, et kui eelprojekti riigihankes, mille hanketeade avaldati ainult partneri kodulehel, osales 3 pakkujat, siis avatud hankemenetlusena läbiviidud riigihankes osalejate arv küündis kogunisti 8 pakkujani.

Eeltoodust tulenevalt ei esine rakendusüksuse hinnangul selliseid erandlikke ja kaalukaid asjaolusid, et otsuse punktis 1.1 kirjeldatud rikkumise osas saaks rakendada ÜM2014 § 22 lg 3 punktis 2 ettenähtud finantskorrektsiooni määrast madalamat määra, **mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud hankelepingule 25%-list finantskorrektsiooni määra.**

Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C 406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

1.5. Eelprojekti riigihanke kuludele rakendatav finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

Eelprojekti riigihanke raames tekkinud kulusid on projekti tegevuse 4. „Õppehoone ehitustööd“ raames esitatud kokku abikõlblikus summas 25 800 eurot (KD nr 1; sh käibemaks), millest on arvestatud projektis 8. „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 2%)“ summas 516 eurot.

Lähtuvalt otsuse punktist 1.1 loeb rakendusüksus eelprojekti riigihankega seotud kuludest mitteabikõlblikuks **6 579 eurot** ($26\,316 \cdot 25\%$), millest toetus 4 934,25 eurot ja omafinantseering 1 644,75 eurot.

ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetuse ning omafinantseeringu eelarvet vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Tulenevalt ÜSS § 13 lg 2 punktist 3 annab rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist võimaluse toetuse saajal esitada oma seisukohad. Rakendusüksus edastas 18.11.2024 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht antud otsuse kohta hiljemalt 02.12.2024. Seisukoha esitamise tähtajaks toetuse saaja vastulauset ei esitanud.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „Kood/Võru programmeerimiskooli rajamine ja IT-valdkonna edendamine“ raames mitteabikõlblikuks kuluks 6 579 eurot (millest tegevuses 4. „Õppehoone ehitustööd“ 6 450 eurot ja tegevuses 8. „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 2%)“ 129 eurot), sh toetus on 4 934,25 eurot;
2. nõuda toetuse saajalt tagasi toetuse summa 4 934,25 eurot;
3. toetuse saajal maksta 60 kalendripäeva jooksul finantskorrektsiooni otsuse kehtima hakkamise päevast arvates tagasimaksmisele kuuluv toetus summas 4 934,25 eurot Rahandusministeeriumi pangakontole SEB Pank – a/a EE891010220034796011 (SWIFT: EEUH22X) või Swedbank – a/a EE932200221023778606 (SWIFT: HABAEE2X) või Luminor Bank EE701700017001577198 (SWIFT: NDEAEE2X) või LHV Pank EE777700771003813400 (BIC/SWIFT: LHVBE22) viitenumbriga 2800082996. Selgituseks märkida projekti number ja finantskorrektsiooni otsuse number.
4. toetuse saajal tuleb tasuda viivist 0,06% iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kui toetuse saaja ei tagasta toetust käesolevas otsuses ettenähtud tähtpäevaks, kandes kogunenud viivise otsuse resolutsiooni punktis 3 märgitud Rahandusministeeriumi pangakontole;
5. vähendada projekti tegevuses 4. „Õppehoone ehitustööd“ ja 8. „Ühtse määra alusel kulu (Otsene kulu 2%)“ eelarvet otsuse resolutsiooni punktis 1 märgitud summas.
6. Muuta 16.02.2024 TRO nr 11.2-49/24/104 punkti 2 alljärgnevalt:
 - 6.1. „2. Projekti kogumaksumus on 3 199 121,23 eurot, millest abikõlbliku kulu kogusumma on 3 192 542,23 eurot. Toetuse maksimaalne suurus on 2 394 406,67 eurot ja omafinantseering minimaalselt 798 135,56 eurot. Tegevuste lõikes toetuse ja omafinantseeringu osakaal abikõlblikest kuludest on toodud e-toetuse keskkonnas.

Otsuse peale on õigus esitada ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75 kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams

toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Kairi Puur
663 2051
Kairi.Puur@rtk.ee